

ФОРМУВАННЯ ГРАФІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ-АРХІТЕКТОРІВ

ТЮРІКОВА О.М., НЕДОШИТКО О.М., РОМАНОВА О.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Актуальність роботи - в спробі подолати протиріччя між класичним академічним художньою освітою студентів-архітекторів і практичними потребами їх професійної реалізації. Виявлено і проілюстровано завдання забезпечення студентів графічним інструментарієм, що дозволяє вести професійний діалог образотворчими засобами.

Проблема професійних графічних компетентностей архітекторів-дизайнерів досліджувалася в роботах В.Шімко, А.Ефімова, тощо. Проте, залишаються недослідженими інструментальні навички, що дозволяють вести графічний діалог, розглядати проектну ідею в процесі її розвитку, зіставляти варіанти візуальних рішень.

Шляхи формування професійно пріоритетних графічних компетентностей студентів-архітекторів, відбір професійно-важливих графічних навичок, система вправ і навчальних завдань, націлених на їх розвиток поки мало вивчена теоретично і спирається виключно на емпіричний досвід.

Проблема формування графічних навичок студентів-архітекторів розглядається з різних сторін: традиційний академічний підхід, професійно-спрямоване формування певних образотворчих компетентностей, забезпечення графічного комунікативного інструментарію. Всі ці форми в тій чи іншій мірі присутні у професійній діяльності архітектора. Однак, досвід навчальної роботи показав, що існує перекис в сторону академічної підготовки, студенти не достатньо володіють різними матеріалами, образотворчими засобами, техніками. Викликають складності графічне виклад і презентація проектних ідей, процесів, пошукове ескізування. Швидкі замальовки, короткострокові сюжетні композиції, ракурсів завдання, акцентування уваги на головному викликають труднощі. Завдання «думати олівцем», «спілкуватися олівцем», вести діалог за допомогою зображень (типу комікс і ваборозкадровки), працювати активним матеріалом без застосування олівця і гумки, для багатьох - нездійсненна. Практично не використовуються в пошуковій і проектній практиці можливості колажу, інсталяції, хепенінгу і ін. Мало розвинене комбинаторное мислення, фантазія, кругозір. Відсутня узгодженість навчальних завдань з архітектурним проектуванням. Дуже часто не розуміється і не приймається коло образотворчих пріоритетів.

Наприклад, при зображенні навчальних натюрмортів, для архітекторів важливі не тільки передача форми, обсягу, просторових відносин, фактур і ін., Але і підкреслена виразність і образність, розповідь за допомогою предметів про їх господаря, його спосіб життя, пріоритети. Тому, поряд з академічним підходом, доцільно пропонувати завдання по створенню композицій за мотивами натюрморту (я - інтерпретація, натюрморт-автопортрет, або натюрморт - образ «старий боцман», «при-нцесса цирку», «самотня вчителька» та ін.); стилізувати академічну постановку в груповий шарж, в архітектурний комплекс, в медальйон і ін. Перекласти в різні матеріали (нібито з паперу, з дроту, з ниток і картону, з бетону і скла і т.п.), практикувати погляд глядача не тільки з поза постановки, але і з середини неї; збирати авторські постановки з іржавих консервних банок і цвяхів, з фольги і прозорих тканин, з дроту і пластикових труб ...

Уваги вимагають так само розвиток уяви та просторового мислення за допомогою зображення «інтер'єрів» замків з піску, раковин, технічних деталей та ін. Об'єктів, які ми спостерігаємо виключно ззовні. Сюжетні розкадровки, мізансцени, комікси розвивають діалогічність професійної графіки. Такі завдання, наприклад, як розповідь в картинках: як знайти кафедру малюнка або маршрут сонних студентів від зупинки 28 трамвая в особах і емоціях, або студенти і кави: невігадані спостереження та ін. Є одночасно і вправою, і грою, і тестом на спостережливість.

Стилізація і функціональна інтерпретація шрифтових композицій, природних і інженерних мотивів. Наприклад, зображення риби в різних іпостасях: на якій сидять, в якій живуть, вивіска «одеські фішки», граємо в риб, театральний костюм «рибочка», афіша театральної постановки і вивіска магазину «таки риба». Буква-будівля, одяг, театральна декорація, елементуличного благоустрою, мала форма та ін. Формоутворення на основ і сходів, формальний підхід до композиції, переклад з різних мов мистецтва, все це бажано малювати швидко, без гумки, відразу фломастером. Використовувати можливості плями, лінії, контрастіврізного типу, візуальні ефекти, кошти залучення уваги.

Таким чином, в якості професійно-важливих графічних навичок ми виділили діалогічні і комунікативні. Напрацьовувати їх можна в процесі навчання академічному малюнку за рахунок короткочасних вправ, що стимулюють творчу уяву і розкріпає руку. Умовою розвитку таких навичок вважаємо узгодженість програм і навчальних завдань художніх і проектних навчальних дисциплін.